

PODLAHY NA NAŠICH ZÁMCÍCH

NOVÁ PROHLÍDKOVÁ TRASA NA ZÁMKU PLOSKOVICE

V rámci obnovy piana nobile na zámku Ploskovice se prováděla výměna tapet, čalounění, restaurování nábytku a dalšího zařízení i parketových podlah. Cílem obnovy bylo rehabilitovat původní funkci a dekoraci všech místností do podoby z let 1852–1853, tak jak byly zařízeny pro císaře Ferdinanda I. a jeho manželku Marii Annu. Výsledkem rozsáhlé rekonstrukce interiérů je otevření nové prohlídkové trasy, která je součástí projektu Habsburkové – domovem i v Českých zemích, dlouhodobého cyklu Národního památkového ústavu Po stopách šlechtických rodů.

Z HISTORIE ZÁMKU

Roku 1188 se Ploskovice staly majetkem řádu Johanitů a k roku 1278 se poprvé připomíná jejich komenda (opevněná tvrz). Teprve na sklonku 17. století, kdy připadly Ploskovice dědictvím Anně Marii Františce, z rodu Sasko-Lauenburského, se dočkaly Ploskovice svého rozkvětu. Roku 1849 se staly letním sídlem rakouského císaře Ferdinanda I. Habsburského, posledního českého korunovaného krále Ferdinanda V. Dobrotivého. Po roce 1918, po vyhlášení československého státu, zde bylo letní sídlo ministerstva zahraničních věcí. V období II. světové války zde sídlila nacionálněsocialistická škola (NAPOLA). A od roku 1952 je zámek i park pod ochranou státní památkové péče a také zpřístupněný veřejnosti. (Zdroj NPÚ)

„Dnešní ploskovický zámek byl vystavěn na přání velkovévodkyně Anny Marie Františky Toskánské v první třetině 18. století. Jednalo se letní vilu s velkým množstvím vodních prvků, inspirovanou italskými a francouzskými vzory. Oproti současné podobě byl zámek o patro nižší, měl mansardovou střechu a jeho stavitelem byl dvorní architekt velkovévodkyně, Václav Špaček. Roku 1805 se ploskovický zámecký areál stal habsburským majetkem a jeho úpravu do dnešní podoby nechal v první polovině 50. let 19. století provést abdikující císař a poslední korunovaný český král Ferdinand I. (V.). Ten využíval Ploskovice se svou manželkou Marií Annou Savojskou jako letní sídlo s tím, že zde strávený čas navazoval na pobyty v jeho další letní rezidenci, v Zákupcech,” řekla Mgr. Markéta Frdlíková, koordinační pracovník SZ Ploskovice

„Reinstalovaná hlavní prohlídková trasa, otevřená od června letošního roku, je nyní zaměřena právě na pobyty císařského páru, který do Ploskovic jezdil v letech 1854–1872. Původní podobu interiérů hledali odborníci v archivech, aby instalace byla co nejautentičtější. Našlo se dost archivního materiálu, takže jsme mohli instalaci zařadit skoro

tak, jak v té době vypadala, včetně rozestavení nábytku, dekorací, potahových látek na sedacích soupravách a podobně,” dodala Jana Zimadlová, kastelánka.

ZAJÍMAVOSTI FILMAŘI NA ZÁMKU

Zámek Ploskovice se nachází ve stejnojmenné vesničce v Ústeckém kraji. Pro svůj krásný interiér a zámecký park je oblíbenou vyhledávanou lokalitou nejen českých filmařů. Filmy a pohádky, kde můžeme interiéry i exteriéry zámku vidět, jsou například Princ a Večernice (režie Václav Vorlíček, 1978), Jezerní královna (režie Václav Vorlíček, 1998), videoklip Tři oříšky pro Popelku (1998), Duch nad zlato (režie Zdeněk Zelenka, 2013), Čertova nevěsta (režie Zdeněk Troška, 2011), Mušketýři (The Musketeers, seriál BBC, 2014–2016) nebo Honoré de Balzac (režie José de Ayan, hlavní

role Gérard Depardieu, 1998) a řada dalších. Celý seznam najdete na: <https://www.zamek-ploskovice.cz/cs/zamek-a-filmari>.

GROTTY

Ve sníženém přízemí směřujícím do rozlehlého parku můžete navštívit jako samostatný prohlídkový okruh uměle vytvořené vodní jeskyně, tzv. grotty, z počátku 18. století. Tvořeny jsou šesti částmi, čtyři prostory jsou pod hlavní budovou a dvě další na stranách, částečně pod arkádovými křídly. Nejdříve vejdete do oválného sálu s klenbou. Vstup lemují skupiny soch gigantů, dále jsou v prostorách kašny, na stěnách uvidíte například částečně plastické malby zřícenin antických staveb, figury čtyř ročních období a na podlaze nakoso kladené pískovcové dlaždice.

UMĚLÝ POTOK

Umělý potok byl zbudován zřejmě roku 1720, kdy velkověvodkyně Anna Marie Toskánská zámek nechávala vystavět a potřebovala proto hodně vody. Skutečný původ Ploskovického potoka znovuodhalili ústeční hydrogeologové při geomorfologických analýzách Třebošinské kotliny. Celková délka tohoto akvaduktu přesahuje 7,5 kilometru. Po obnově poškozených částí by svůj význam měl i dnes. V době sucha trpí zámek nedostatkem vody, resp. studny, fontány a rybník.

ZÁMECKÝ PARK

Současná podoba parku pochází z let 1850 až 1853, kdy chátrající zámek nechal upravit Ferdinand I. Habsburský v neobarokním a druhorokokovém slohu. Zahrada byla přeměněna v krajinářský park, původní koncepce ale zůstala zachována. Autorem úprav zahrady i zámku byl architekt Jan Bělský. Park má osové řešení, které vede od vstupního pavilonu přes zámecký vestibul, zadní park s rybníčkem a topolovou alejí až k mariánskému sousoší.

Zámeckým parkem vede od roku 2011 naučná stezka, pojmenovaná Za poklady ploskovického parku. Ta vznikla díky dětem z místní základní školy s účastí Střediska ekologické výchovy Sever a nadace Partnerství. Stezka obsahuje deset tematických tabulí se zaměřením na ekosystémy parku, lesa, rybníka, louky, arboreta, fauny a flóry, ochranu životního prostředí a historii obce a zámku Ploskovice.

OBNOVA PARKET V PIANU NOBILE

Od září 2023 do května 2024 probíhala na zámku Ploskovice obnova interiérů hlavní návštěvnické trasy, vlastně poprvé od roku 1968. Zrestaurovány jsou nástěnné malby Josefa Navrátila, vyměnily se tapety a čalounění podle černobílých fotografií z první republiky, také se restauroval nábytek, lustry,

zrcadla a další zařízení a v neposlední řadě parketové podlahy. Opravy parketových podlah jsme prováděli na ploše zhruba 450 m². Vady, které jsme opravovali, byly zejména propadlé a prasklé či vytopené parkety, chybějící dílky a růžky, poškozené bordury, spáry mezi parketami i uvnitř dílců, povrchové defekty nebo znečištění.

Nejrozsáhlejší opravy náš čekaly v ložnici císaře, kde byla podlaha minimálně dvakrát poškozena zatékáním vody a bylo nutné zhruba třetinu parket demontovat. Vlivem vlhkosti došlo také k lokálnímu poškození podkladního prkenného záklopu, který jsme vyměnili. Poté jsme rozebrali demontované parketové čtverce na jednotlivé dílky, které jsme očistili, doplnili chybějící části a znovu slepili, případně vyrobili repliky parket. Následně jsme parkety namontovali tradičním způsobem na prkenný podklad. Na podklad i parkety jsme použili historické dřevo a na slepení kožní klijh zpracovávaný za tepla. Celou plochu ložnice jsme vyčistili a ošetřili tradičním parketovým voskem.

V dalších 11 pokojích, salonech a hlavním sále jsme prováděli zejména lokální opravy řady prasklých a zlomených parket, kterých bylo více než 70 kusů, doplňovali jsme chybějící dílky na zhruba 80 místech, špáry kterých bylo více než 200 kusů, a opravovali jsme i poškozené bordury. Lokálně v místech oprav jsme povrch parketových podlah opracovali ručně parketářskými hoblíky, parketářskými cidlinami a škrabkami. A stejně jako v ložnici císaře jsme i na lokální opravy použili historický dub, na lepení kožní klijh za tepla a na povrch přírodní pigmenty a parketářský vosk.

Od 29. června letošního roku si návštěvníci mohou parkety prohlédnout v rámci nové prohlídkové trasy nabízející pohled na zařízení a dekorace všech místností z období let 1852 až 1853.

**Michaela Reichlová
René Caran**

www.parquet-renspol.cz

Foto: Archiv NPÚ a firmy PARQUET RENSPOL